

6.

Landskapsstyrelsens skrivelse angående lagstiftning om skatte-
lätttnadskonto.

Till Ålands landsting

Mariehamn å Landskaps-
styrelsen, den 11 sept. 59.

N: 2431.

Från Ålands landskapsstyrelse

I riket har såsom № 242/1959 publicerats en lag om avdrag vid beskattningen av deposition på skattelättnadskonto. Enligt denna lag skall skattskyldig fysisk person eller dödsbo, som under skatteåren 1959 och 1960 deponerar medel på skattelättnadskonto, vartdera året till ett högsta belopp om 80.000 mark, vara berättigad att från sin skattbara inkomst under ifrågavarande skatteår avdraga det deponerade beloppet. Av lagens stadganden synes vidare framgå, att räntan på dylik deposition icke är skattbar inkomst. Lyfter skattskyldig medel från skattelättnadskonto innan tre år förflutit från depositionsdagen, skola sålunda lyfta medel jämte på dem beräknad ränta för den tid ifrågavarande medel varit deponerade anses som skattbar inkomst under det skatteår, då medlen lyfts. Avdragsrätten gäller i riket såväl stats- som kommunalbeskattningen.

Landskapsstyrelsen har efter omröstning beslutat, att framställning om en motsvarande lagstiftning beträffande kommunalbeskattningen i landskapet icke skall föreläggas Landstinget. Härvid har landskapsstyrelsen främst beaktat följande synpunkter.

Den ifrågavarande lagen skulle icke innebära någon egentlig skattelättnad utan medför endast en omfördelning av skattetungan inom kommunen. De flesta av våra kommuner torde nämligen sakna möjlighet att genom inskränkningar på utgifterna bibehålla skattöret vid samma belopp som tidigare ifall avdragsrätten införes. Man kan visserligen tänka sig, att en kommun genom att upptaga lån fördelar verkan av avdragen på en längre tid. En sådan utväg är likväl icke att rekommendera, då det är möjligt, att det nu i riket införda systemet bibehålles under en längre tid än tillsvidare fastställda tvenne år. Också ur finanspolitisk synpunkt är en sådan åtgärd förkastlig, då långfristiga lån borde användas blott för investeringar. Den minskning av vissa skattskyldigas skattöretal, som skattelättnaden skulle medföra, måste alltså utjämnas genom ett höjt skattörebellopp.

För att undersöka verkan av den omfördelning av skattetungan, som sålunda synes vara följden, har landskapsstyrelsen beräknat skattebeloppen för fyra inkomsttagare i sex olika kommuner enligt 1959 års beskattningsresultat (Bilaga I). Kommunerna, Mariehamn, Jomala, Hammarland, Sotunga, Geta och Brändö, ha valts för att ge en bild av verkningarna i

såväl stadskommunen, där antalet andra skattskyldiga än fysiska personer och dödsbon är större (inmot 6%), som i större och mindre landskommuner. I landskommunerna är antalet andra skattskyldiga än fysiska personer och dödsbon så försvinnande litet (i Jomala 1%), att de kunna lämnas obeaktade.

Då man har anledning att förmoda, att skattelättnadsdepositioner komma att verkställas mellan 25 och 75% av antalet skattskyldiga i kommunerna, räknat för envar skattskyldig till maximala 80.000 mark, har beräkningen gjorts för dessa gränsvärden. Man finner då, att skattöret i Mariehamn vid 75 % stiger till 11:30 (utjämnas till 11:50) och vid 25% till 10:40 (10:50). Motsvarande siffror äro för Jomala 12:21 (12:-) och 10:64 (10:50) för Hammarland 14:48 (14:50) och 11:96 (12:-), för Sottunga 12:26 (12:-) och 10:65 (10:50), för Geta 16:91 (17:-) och 13:68 (13:50) och för Brändö 14:91 (15:-) och 12:05 (12:-). Den största förhöjningen av skattörebelpet skulle alltså inträffa i Geta och Brändö, vilket beror på att antalet skattören per skattskyldig där är lågt med 2.297 respektive 2.289 medan motsvarande tal för Hammarland är 2.497, för Sottunga 3.229, för Jomala 3.309 och för Mariehamn 4.967. I landskommunerna är emellertid medeltalet ungefär 2.000 per skattskyldig, varför resultatet för Hammarland icke skulle bli enastående i landskapet. Ytterligare förtjänar nämnas, att i såväl Jomala som Sottunga har skattöret avrundats nedåt, vilket förutsätter en viss sparsamhet i dessa kommuner för att budgeten med det beräknade skattöret skall kunna balanseras.

Skulle den ifrågavarande skattelättnaden undantagslöst komma de lägre inkomstgrupperna till del och i stället medföra en skattehöjning för skattskyldiga med stora inkomster, så kunde åtgärden omfattas som socialt ändamålsenligt. Men såsom tabellerna utvisa, få skattskyldiga med små inkomster högre skatt, om de icke förstå att göra skattelättnadsdepositioner eller om de sakna förmåga därtill. I synnerhet den omständigheten, att personer med lägre inkomster, som icke ha någon möjlighet att avsätta medel på en skattelättnadsdeposition, främst familjeförsörjare, skulle bestraffas med högre skatt, har i detta avseende varit ett tungt vägande skäl för landskapsstyrelsens ställningstagande.

En stor del av de skattskyldiga i landskapet ha sin huvudsakliga inkomst av anställning som sjömän. Genom den nyligen införda speciella beskattningsformen för sjömän blir det omöjligt för dessa skattskyldiga att tillgodogöra sig den nu aktuella skattelättnaden om icke den skattskyldige har så stora inkomster i land, att han kan göra avdraget från dessa. Då skattöret för sjömän alltid beräknas enligt 10 mark, äro de åtminstone tillsvidare ställda helt utanför den nya skattelättnadslagstiftningen vad sjömansinkomsten beträffar.

Under de senaste åren har man på olika sätt strävat till att underlätta företagsamhet inom näringslivet. Sålunda har betydande belopp anslagits för hem- och småindustri och sjöfarten har genom skattelättnader givits större konkurrenskraft. Den nya skattelättnadslagstiftningen i riket verkar emellertid i rakt motsatt riktning. Företag, som äro organiserade som aktiebolag eller andelslag, komma att få högre skatter genom att skattöret bringas att stiga. Hårdast kommer denna stegring att drabba företag i de små kommunerna med svagt skatteunderlag. Det har ansetts vara av särskild vikt att utveckla näringslivet just i dessa kommuner, varför en lagstiftning om skattelättnadskonton skulle medföra, att företag, som erhålla understöd ur allmänna medel, genom denna lagstiftning skulle få sämre existensmöjligheter.

Lagstiftningen om skattelättnadskontona har också motiverats med att den är en sparfrämjande åtgärd. Då jämväl tidigare gjorda depositioner och lånade medel kunna utnyttjas med samma verkan som skatteårets inkomst, synes detta motiv vara svagt. Det kan också ifrågasättas, om åtgärden i sådant syfte alls är behövlig, då allmänhetens depositioner redan förut ökat stadigt och snabbt under de senaste åren.

Minoriteten inom landskapsstyrelsen ansåg, att landskapsstyrelsen borde ingå med främställning i ämnet till Landstinget, då en likställighet med skattebetalarna i riket bör eftersträvas. Enligt minoritetens åsikt böra skattskyldiga i landskapet vara berättigade att göra samma avdrag som skattskyldiga i riket, om de ha möjlighet avsätta nödigt kapital härför.

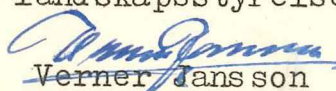
Inom landskapsstyrelsen har också diskuterats möjligheten att generellt tillåta ett avdrag om 80.000 mark under skattåren 1959 och 1960 oberoende av om skattskyldig gjort skattelättnadsdeposition eller icke. Skillnaden i skattebörda för skattebetalare i olika kommuner skulle likväl härigenom ytterligare förstöras till de ekonomiskt svaga kommunernas nackdel. Åtgärden skulle nämligen medföra skattefrihet för ett stort antal skattskyldiga med kraftigt ökad skatt för de återstående skattebetalarna, i synnerhet i de nämnda kommunerna.

Progressivitet borde, om sådan skall tillämpas vid kommunalbeskattningen, införas med en glidande skala och icke med ett stort skatteavdrag, lika i alla inkomstgrupper.

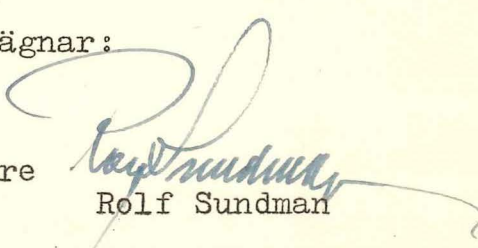
Landskapsstyrelsen får vördsamt meddela ovanstående till Landstingets kännedom.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Vicelantråd

Verner Jansson

Landskapssekreterare

Rolf Sundman

Bilaga I.

Beräkning av lagstiftningens verkningar på kommunalbeskattningen enligt taxeringsresultatet för skatteåret 1958.

Skattbar inkomst enligt gällande lag	Skatt enl. 1958 års skattöresvalör	Skatt under förutsättning att 80.000 mark deponeras av			
		75% av de skattskyldiga		25% av de skattskyldiga	
		Om den skattskyldige gjort deposition	Om den skattskyldige icke gjort dep.	Om den skattskyldige gjort deposition	Om den skattskyldige icke gjort dep.
Mariehamn: 2.443 skattskyldiga, 2.304 fysiska personer och dödsbon, ...					
12.133.441 skattören à 10:-.					
100.000	10.000	2.300	11.500	2.100	10.500
160.000	16.000	9.200	18.400	8.400	16.800
330.000	33.000	28.750	37.950	26.250	34.650
1.000.000	100.000	105.800	115.000	96.600	105.000
Tomala: 1.790 skattskyldiga, 5.923.130 skattören à 10:-.					
100.000	10.000	2.400	12.000	2.100	10.500
160.000	16.000	9.600	19.200	8.400	16.800
330.000	33.000	30.000	39.600	26.250	34.650
1.000.000	100.000	110.400	120.000	96.600	105.000
Hammarland: 539 skattskyldiga, 1.345.674 skattören à 11:-.					
100.000	11.000	2.900	14.500	2.400	12.000
160.000	17.600	11.600	23.200	9.600	19.200
330.000	36.300	36.250	47.850	30.000	39.600
1.000.000	110.000	133.400	145.000	110.400	120.000
Bottunga: 102 skattskyldiga, 329.343 skattören à 10:-.					
100.000	10.000	2.500	12.500	2.100	10.500
160.000	16.000	10.000	20.000	8.400	16.800
330.000	33.000	31.250	41.250	26.250	34.650
1.000.000	100.000	115.000	125.000	96.600	105.000
Beta: 314 skattskyldiga, 721.220 skattören à 12:50					
100.000	12.500	3.400	17.000	2.700	13.500
160.000	20.000	13.600	27.200	10.800	21.600
330.000	41.250	42.500	56.100	33.750	44.550
1.000.000	125.000	156.400	170.000	124.200	135.000
Brändö: 284 skattskyldiga, 650.072 skattören à 11:-.					
100.000	11.000	3.000	15.000	2.400	12.000
160.000	17.600	12.000	24.000	9.600	19.200
330.000	36.300	37.500	49.500	30.000	39.600
1.000.000	110.000	138.000	150.000	110.400	120.000

Bilaga II.Kommunalstyrelsernas utlåtande över frågan om lagstiftning
angående skattelättnadskonton.

Mariehamn	Förord
Brändö	-
Eckerö	Avstyrkande
Finström	Förord
Föglö	Avstyrkande
Geta	-
Hammarland	Avstyrkande
Jomala	Förord
Kunlinge	-
Kökar	Avstyrkande
Lemland	-
Lumparland	-
Saltvik	Avstyrkande
Sottunga	-
Sund	Inget ställningstagande
Vårdö	-

L a g

om avdrag vid beskattningen av deposition på skattelättnadskonto.

Given i Helsingfors den 2 juni 1959.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Vid inkomst- och förmögenhetsbeskattningen samt kommunalbeskattningen för åren 1959 och 1960 hava fysisk person och oskiftat dödsbo rätt att från sin inkomst, efter det övriga i lag tillåtna avdrag blivit gjorda, avdraga i penninginrättning på särskilt skattelättnadskonto under skatteåret deponerade belopp, dock icke för någotdera året mera än 80.000 mark.

Med penninginrättning avses i denna lag inhemsk bank, sparbank, andelskassa, postsparbank och andelslags sparkassa.

Vid kommunalbeskattningen göres i 1 mom. nämnt avdrag i den skattskyldiges hemkommun.

2 §.

På medel, insatta på skattelättnadskonto, bör erläggas åtminstone lika stor ränta som på depositioner med sex månaders uppsägningstid i samma penninginrättning. På skattelättnadskonto insatta medel må ej bindas vid index.

Depositioner på skattelättnadskonto skola göras i fulla tusental mark. Penninginrättningen skall till deponenten utgiva skattelättnadsbevis på blankett, som fastställles av finansministeriet.

3 §.

För att vid beskattningen få tillgodogöra sig i denna lag stadgad skattelättnad skall skattskyldig foga det i 2 § avsedda skattelättnadsbeviset till sin för vederbörande år avgivna skattedeklaration.

4 §.

Lyftas medel på skattelättnadskonto innan tre år förflutit från depositionsdagen, räknas det lyfta beloppet som kontoinnehavarens skattepliktiga inkomst, i den mån det enligt denna lag avdragits från hans inkomst. Som skattepliktig inkomst räknas härvid jämväl på de lyfta medlen beräknad ränta för depositionstiden.

5 §.

Då medel uttagas från skattelättnadskonto före den i 4 § stadgade tidens utgång och till penninginrättningen icke samtidigt återlämnas det skattelättnadsbevis, som motsvarar det lyfta beloppet, skall penninginrättningen av det lyfta beloppet såsom förskottsskatt innehålla 20 procent eller, om det lyfta beloppet överstiger 10.000 mark, 30 procent av det lyfta beloppet. Till kontoinnehavaren bör härvid utgivas innehållningsbevis, vars inne-

håll fastställles av finansministeriet.

6 §.

På förskottsinnehållning, som avses ovan i 5 §, skall tillämpas, vad i lagen om förskottsuppbörd är stadgat om innehållning av förskott på ränta samt om redovisning och användning av sådant förskott.

Penninginrättning skall för varje kalenderår inom loppet av följande januari månad på blankett, som fastställles av finansministeriet, för skattenämnden i kontoinnehavarens hemkommun uppgiva de från skattelättnadskonton uttagna belopp, på vilka förskott enligt 5 § bort innehållas, samt de på dessa belopp beräknade räntorna.

7 §.

Finansministeriet må utfärda närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Finansminister Wiljam Sarjala.